

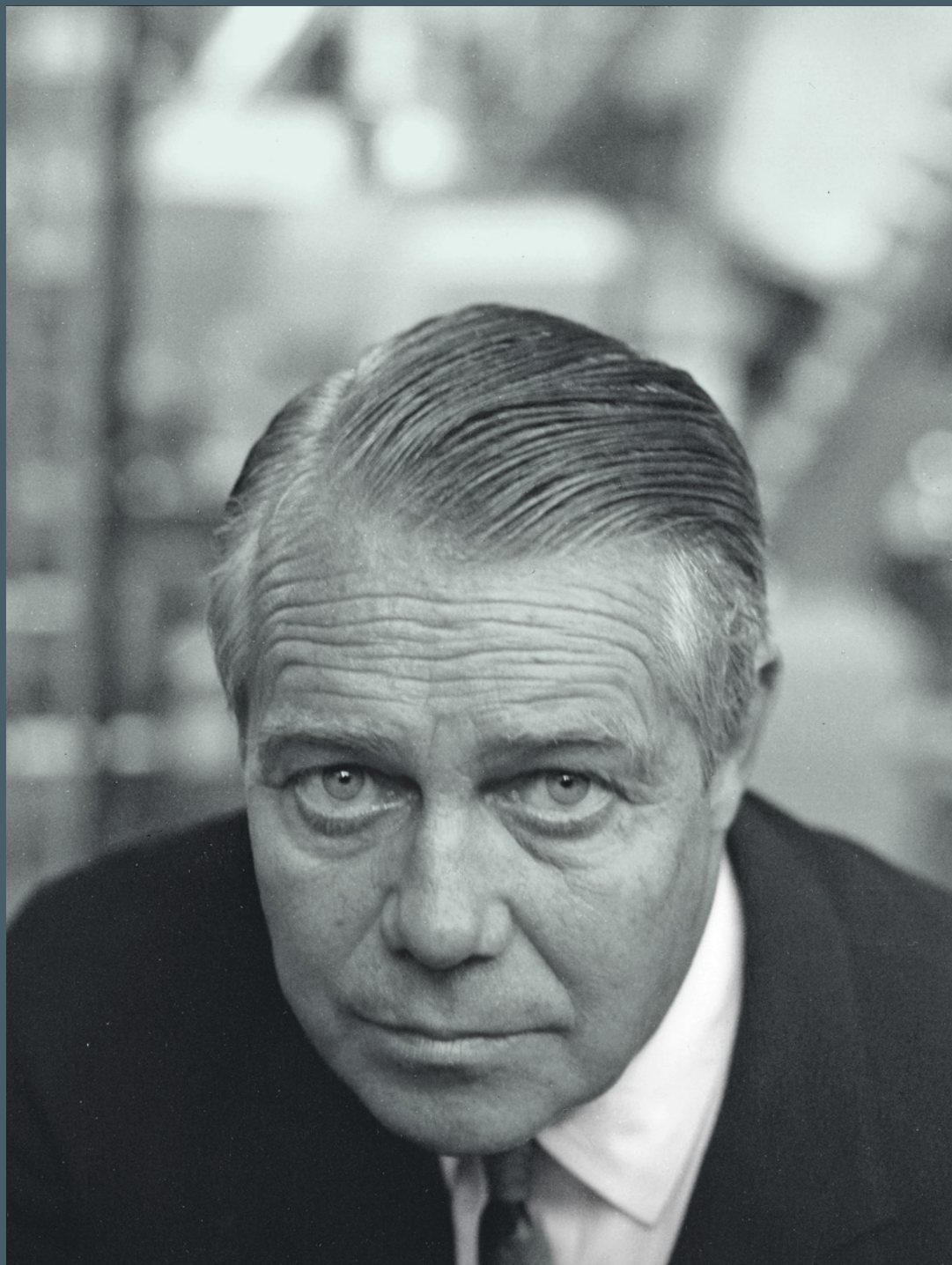
Crafoordska stiftelsen

ÅRSBERÄTTELSE

2024

Crafoordska stiftelsen

Crafoordska stiftelsen stödjer långsiktiga och breda initiativ inom forskarvärlden med fokus på yngre forskare.

Ändamål

Stiftelsens ändamål är att utan vinstsyfte för viss enskild person eller organisation främja vetenskaplig undervisning och forskning samt vård, fostran och utbildning av barn och ungdom.

Dessutom, men endast i en omfattning

som inte står i strid med stiftelsens i första stycket angivna huvudsakliga ändamål, må stiftelsen även främja välgörande, sociala, konstnärliga, idrottsliga eller andra därmed jämförliga kulturella eller eljest allmännyttiga ändamål.

Crafoordska stiftelsen
GRUNDAD AV HOLGER CRAFOORD 1980

VD & ORDFÖRANDE HAR ORDET

2024, ännu ett bra år för stiftelsen. Räntorna fortsatte under större delen av året att sjunka, samtidigt som marknaderna diskonterade en bättre konjunktur framöver, vilket påverkade tillgångspriserna för aktier, räntor och alternativa investeringar som Infrastruktur och Private Equity positivt. Allt detta överskuggade det geopolitiska läget.

Ännu viktigare för stiftelsen var att de utdelningsbara medlen också fortsatte utvecklas positivt under året, vilket gjort att vi har kunnat öka våra bidrag till forskning, vetenskaplig undervisning, vård, fostran och utbildning av barn och ungdom, men även till sociala, konstnärliga och idrottsliga ändamål. Sammanlagt delade stiftelsen ut ca. 141 mkr.

Under året beviljade stiftelsen 75 mkr till unga forskare i vår ordinarie forskningsprocess, vilket var en höjning med 5 mkr sedan förra året.

Vi hade även glädjen att stödja några enskilt större och viktiga projekt som till exempel det Nationella Obemannade Flygande

Laboratoriet med 6 mkr. Detta möjliggör unik forskning, utveckling och innovation, genom dess ökade räckvidd och kapacitet. Befintliga samarbeten med forskare inom atmosfäriska aerosoler, digital arkeologi, teknisk geologi och reglerteknik kommer att utökas, och nya samarbeten möjliggörs, exempelvis inom meteorologi, aerodynamik, kultur- och naturgeografi, digitalisering, energivetenskap, medicinsk strålning och stöd vid krishantering.

Vi hade även glädjen att stötta Mathias Osvaths forskning med 4,3 mkr till infrastruktur inom kognitiv zoologi. Forskningen som bedrivs är ledande och en viktig del i den internationellt framväxande kunskapen om kognitiv evolution.

1975 skänkte Holger och Anna-Greta Crafoord sin privatvilla till en stiftelse som fick namnet Locus Medicus Lundensis och vars främsta förmånstagare var Medicinska föreningen och Läkaresällskapet i Lund. Vi hade under året möjligheten och glädjen att bevilja en ansökan från dem på 16,5 mkr för en omfattande renovering.

Det prestigefyllda Crafoordpriset gick 2024 inom Astronomi till Douglas Gough, University of Cambridge, UK, Jørgen Christensen-Dalsgaard, Aarhus University, Denmark, och Conny Aerts, KU Leuven, Belgium. De fick dela på prissumman 6 mkr. Priset i Matematik gick till Claire Voisin, Institut de Mathématiques de Jussieu, France som erhöll prissumman 6 mkr. Priset delas ut i samarbete mellan Kungliga Vetenskapsakademien och Crafoordska stiftelsen.

”En kväll med Crafoordska stiftelsen”, som första gången arrangerades 2021, fortsatte 2024 med temat ”Barriärer och dess möjligheter”. Arrangemanget hölls på Skissernas Museum inför ett 80-tal inbjudna gäster.

Leif Andersson

VD

Ebba Fischer

Ordförande

INNEHÅLL

4	VD & Ordförande har ordet
7	Året i korthet

8	PROJEKT 2024
10	Hur gör djur när de tänker?
17	"Bara forskarnas fantasi sätter gränserna"
22	Kallad att hjälpa människor i kris

28	FINANSIELLA RAPPORTER
30	Förvaltningsberättelse
32	Resultaträkning
33	Balansräkning

36	BIDRAG
38	Bidrag i diagram
40	Årets bidrag

50	Organisationsschema
51	Styrelsen

ÅRET I KORTHET

VÄSENTLIGA HÄNDELSER

2024 blev ett bra år för stiftelsen.

Trots geopolitisk risk och en svagare konjunktur steg de flesta tillgångsslagen under året. Anledningen var främst att räntorna runt om i världen började sjunka.

Stiftelsens tre tillgångsslag, aktier, räntor och alternativa placeringar visade alla på en god tillväxt.

De utdelningsbara medlen som driver stiftelsen, utvecklades också positivt under året vilket gör att vi fortsatt kan öka våra bidrag till forskning, vetenskaplig undervisning, vård, fostran och utbildning av barn och ungdomar men även till sociala, konstnärliga och idrottsliga ändamål.

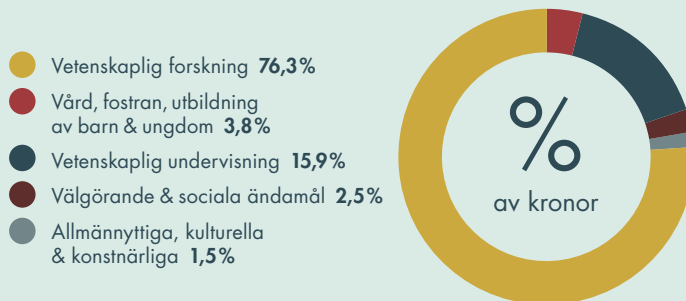

- Aktier **75%**
- Räntebärande **16%**
- Alternativa **9%**

Marknadsvärde tillgångar
5 304 000
tkr

Förvaltningsresultat
174 285
tkr

FÖRDELNING AV BIDRAG ENLIGT STADGAR

Beviljade anslag
140 907
tkr

Beviljade anslag
355
antal

HUR GÖR DJUR NÄR DE TÄNKER?
"BARA FORSKARNAS FANTASI SÄTTER GRÄNSERNA"
KALLAD ATT HJÄLPA MÄNNISKOR I KRIS

Text och foto: Nicklas Nordström

PROJEKT 2024

En av många figurer på Mathias Osvaths arbetsrum som säger något om hans intresse.

HUR GÖR DJUR NÄR DE TÄNKER?

Slamkrypare, alligatorer och korpar. Arter som forskare i Lund studerar för att försöka förstå kognitionens utveckling under de senaste 600 miljoner åren. Hur tänker olika arter?

MATHIAS OSVATH HAR en inramad målning av Santino på sitt arbetsrum på Geocentrum i Lund.

En av de målningar schimpansen Santino gjorde genom åren. Kronprinsessan Victoria har en annan.

Det blir inte fler. I december 2022 sköts Santino ihjäl.

Han hade då rymt från sitt hägn i djurparken Furuvik tillsammans med tre andra schimpanser. I brist på bedövningsmedel sköts de till döds av personal på djurparken.

– Det hade absolut inte behövt hända. Det var oetiskt, säger Mathias Osvath som är professor i kognitiv zoologi, den enda i Sverige.

Han har forskat på Santino genom åren. På människoapors hjärnor och kognition i jämförelse med andra djurs.

– Stora frågor är min grej. Och det här är en existentiell vetenskap.

Mathias Osvath läste bland annat en magister i mänsklig beteendevolution innan han växlade över till kognitionsvetenskap. Hans grej

Mathias Osvath
är professor
i kognitiv zoologi.

är att försöka förstå hur olika djurs kognition har formats av evolutionen under 600 miljoner år. Särskilt intresserad är han av de senaste 325 miljoner åren.

Det behövs mer forskning på området, menar han.

– Det är ganska otroligt att vi har så lite kunskap om något så oerhört, påtagligt och viktigt som vår kognition. Vi vet inte mycket med säkerhet. Allt handlar dessutom bara om människan, vilket är en pytteliten del av den mängd djur som finns. Vi kommer ju nånstans ifrån.

Hans grupp för kognitiv zoologi vid Lunds universitet har funnits i cirka 17 år. I början låg fokus på att jämföra avancerade förmågor hos kråkfåglar och människoapor som Santino. Så småningom utökades forskningen till att handla om hur likheterna mellan kråkfåglar och människoapor uppstått, trots 325 miljoner år av separat evolution. Fåglar och däggdjur tillhör nämligen två olika utvecklingsgrenar: sauropsid- respektive synapsidlinjen.

– Vi har en gemensam förfader för 325 miljoner år sedan som inte var särskilt klipsk. Denna förfader var smartare än en padda, men inte mycket klokare än den dummaste ödla du kan hitta. Men idag är fåglar och däggdjur extremt lika varandra i sin kognition i nästan allt man mäter – hur de förstår den fysiska omvärlden, hur de förstår sociala saker och hur minnessystemet fungerar, säger Mathias Osvath.

Den här typen av studier av kognition genom tidens djup, *deep time* på engelska, intresserar även neurovetare, alltså hjärnforskare.

– De betonar allt mer evolutionens avgörande betydelse för att förstå dagens hjärnor. Även AI-forskare har blivit intresserade av ämnet, säger Mathias Osvath.

Själv är han imponerad av fåglars hjärnor.

– Ska man bygga en hjärna ska man inte bygga en däggdjurshjärna, utan en fågelhjärna. Den är mycket mer effektiv på alla plan och drar mindre energi.

Men att forska om hundratals miljoner år av kognitiv evolution kräver en omfattande mängd djurarter. Det finns ingen universitet eller institut som har råd att hålla den säregna djurpark som krävs för ändamålet.

För att kunna bedriva sin forskning har Mathias Osvath och hans forskargrupp snickrat ihop en egen lösning i form av ett nätverk av djurparker över hela världen.

– Internationellt sett har många forskare fokuserat på att köpa in ett antal djur och hålla dem. Men då är man tvungen att studera just de djuren. Eftersom vi vill fokusera på djur som är på rätt plats i livets träd har vi gjort annorlunda. Vi ställer frågorna först och söker därefter de djur som kan besvara dem. Utifrån det har vi byggt upp en egen infrastruktur.

Den består av tre delar: den fasta, den ankrade och den rörliga infrastrukturen.

Den fasta infrastrukturen utgörs av anläggningar som tillhör Lunds universitets organisation: primatforskningsstationen Furuvik (samarbetet har dock pausats), en station i mellersta Skåne för att studera korpar samt en anläggning i Ystad för att studera krokodiler/alligatorer. Korpar har den mest utvecklade hjärnan bland fåglar och alligatorer är en annan mycket viktig art om man vill studera kognitionens historia.

Den ankrade infrastrukturen består av ett långsiktigt samarbete med ett antal djurparker och museer, bland andra Tropicariet i Helsingborg och Akvariet på Malmö museer.

Den rörliga infrastrukturen består av ett nätverk av djurparker i Europa och USA med hög standard.

Korpen är viktig i forskningen.

Djuren som det forskas på får utföra olika former av tester i särskilda testarenor, exempelvis labrynter, som ofta måste byggas upp på plats i de olika djurparkerna

– Många av testerna vi gör är svåra att beskriva, men det vi gör är att jämföra arter som befinner sig på olika delar av det stora släktträdet.

Testerna kan och får ta tid eftersom beteendestudier av djur aldrig kan påskyndas. Det handlar om att vänta in och notera djurens beteenden. Även om Mathias Osvath och hans kollegor till viss del kan använda datorkraft i forskningen kan de aldrig kringgå att levande djurs beteende måste mätas på just levande djur som beter sig. Dessutom ofta på ovanliga och svårtestade arter.

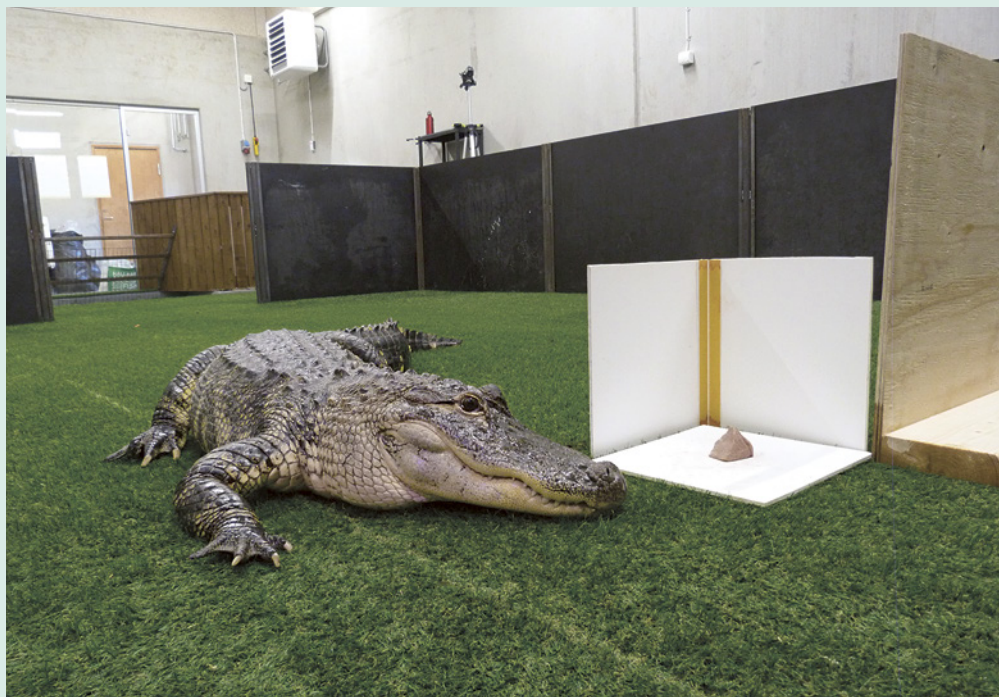
Men nu behöver voljären för korpar renoveras och krokodilanläggningen i Ystad byggas ut. Stationen för korporna har Mathias Osvath hemma på sin egen gård. Det finns bara ytterligare en liknande station i världen. Anläggningen i Ystad är den enda i världen som forskar på kognition hos krokodildjur. Mathias Osvath har fått 4,3 miljoner kronor av Crafoordska stiftelsen för att finansiera byggprojektet.

– Voljären har börjat rosta och träet har blivit dåligt. Men med den här investeringen håller den i 15 år till. Och i Ystad ska vi bygga en testarena i vatten som komplement till den övriga anläggningen.

De experiment som hans forskargrupp utför leder ofta till nya frågor.

– Om man gömmer en medioker matbit och en god matbit på två olika ställen där en alligator inte ser nån av dem har den inga problem att komma ihåg var den goda matbiten är. Men däggdjur kan inte komma ihåg det, förutom primater. Fåglar har inte heller några problem med det. Fåglar är överhuvudtaget långt bättre än däggdjur på många grejer. Det är såna mysterier vi ägnar oss åt. Man vill veta varför det är så. Var sitter det i hjärnan? Hur har det blivit så?

En annan art som studeras är slamkrypare som befinner sig 70 procent av tiden på land. Trots det har de en ordinär fiskhjärna. Här vill forskarna förstå hur evolutionen av hjärnorna hos våra första

En alligator, en emu och en gecko.
Alla djur testas i samma typer av test
för att förstå hur skillnaderna i deras
olika hjärnor uttrycker sig i beteende.

–Stora frågor är min grej, säger Mathias Osvath.

landkrälande förfäder tedde sig. Vilka beslut kan en fiskhjärna på land fatta?

– Tiden för när fiskarna kom upp på land är välbeforskat från paleontologiskt håll, men ingen har studerat det från kognitivt håll.

De kommande åren ska forskargruppen fokusera på arten tuatara som är mycket ovanlig och finns på Nya Zeeland. Tuataran ser ut som en ödla, men är något annat. Det tillhör en linje som uppstod för 250 miljoner år sedan och genetiska studier visar att den knappt har förändrats sedan dess. Djuret är alltså så nära man kan komma det gemensamma ursprunget för fåglar och däggdjur. Mathias Osvath och hans kollegor ska studera arten i djurparker på minst tre platser, två i Europa och en i USA.

Ytterligare en stor fråga är vad varm- respektive kallblodighet betyder för utvecklingen. Eller endotermi och ektotermi, som är de rätta begreppen.

– Varmblodighet uppstod ungefär samtidigt hos däggdjur och dinosaurier. Vi tror att det har förändrat hur hjärnan ser ut och varför tänkandet blev likt.

Hjärnan och dess kognition är fascinerande att försöka förstå.

– När du ser dig omkring i ett rum tror du att de saker du ser kommer till dig. Men riktigt så funkar inte hjärnan. Fåglars och däggdjurs kognition är mycket predicerande till sin natur. Hjärnan predicerar vad du kommer att se och höra en liten stund innan, för det är mycket mer ekonomiskt. Hjärnan simulerar saker och hallucinerar. Enda gången du hajar till är om något avviker från det vi förväntar oss att se. Och det är då vi lär oss saker och ritar nya mönster i hjärnan, i vår kognitiva karta.

Den forskning Mathias Osvath och hans kollegor ägnar sig åt är komplicerad och ofta svår att förklara på ett enkelt sätt.

Risken är att man förenklar för mycket.

Han skrattar när han får frågan om han kort kan sammanfatta vad kognition är.

– Det är ungefär som att be en biolog att beskriva vad liv är i en eller två meningar. Det vill säga, det går inte. Men det vi studerar är hur vi fick det som vi kallar för tänkande.

"BARA FORSKARNAS FANTASI SÄTTER GRÄNSERNA"

Ett flygande laboratorium som kan samla in data om allt möjligt som forskare drömmer om. Det ska under de kommande åren utvecklas vid Campus Ljungbyhed. Projektet är unikt i Sverige.

DET LÅTER SOM en science fictionroman från 1800-talet av fransmannen Jules Verne. Eller som en nutida anime-rad film av den japanske regissören Hayao Miyazaki.

Men "Det nationella flygande obemannade laboratoriet" är inte fiktion, utan ett högst verkligt utvecklingsprojekt som pågår i Ljungbyhed i nordvästra Skåne. På flyghistorisk mark.

Här startade Enoch Thulin den första svenska flygskolan 1915.

– Men det var en militär övningsplats långt innan dess, upptrampad under århundraden av kavallerister. En stor platt yta, perfekt för flyg, säger Johan Bergström och ser ut över flygplatsområdet i Ljungbyhed genom sitt kontorsfönster.

Thulin omkom 1919 och 1926 grundades här istället Krigsflygskolan, som utbildade svenska krigspiloter tills flottiljen las ner 1998.

Och nu är det 2025 och dags för nästa kapitel i Ljungbyheds flyghistoria.

Johan Bergström framför flygledartornet i Ljungbyhed.

Den som är ansvarig för projektet med det flygande laboratoriet är Johan Bergström, som beskriver sig som flygnörd. Han är prefekt och verksamhetschef på institutionen för flyg och aeronautiska vetenskaper vid Lunds universitet.

– Vi ska skapa ett obemannat flygsystem med förmågor som ingen annan civil aktör i Sverige har idag. Systemet ska kunna samla in alla möjliga typer av forskningsdata. Det är egentligen bara forskarnas fantasi som sätter gränserna för vad det kan användas till, säger han.

Konkret handlar det om att utveckla en drönare, även om Johan Bergström och hans kollegor inte använder det begreppet. De talar istället om UAS, unmanned aerial systems, som omfattar hela det obemannade systemet – allt från luftfartyget och dess sensorer till kommunikationssystem, markstation och fjärrpiloter.

Och det är inte någon vanlig liten drönare de har i tankarna.

– Nej, det vi ser framför oss är ett litet propellerflygplan utan pilot. En konstruktion med fast vinge och kanske åtta meters vingspann. Poängen med det är att det flyger mycket mer effektivt än en liten drönare med sex rotoror. En sådan håller sig bara i luften i en timme eller två. Medan vi tittar på ett system som ska klara flera timmar i luften och kunna flyga betydligt högre, snabbare och så långt som hundra mil från startplatsen, säger Johan Bergström.

Redan idag finns det en drönarverksamhet i Ljungbyhed med drönarlabb, flygskola för fjärrpiloter, verkstad, hangarytor och olika typer av obemannade flygande system. En infrastruktur som är unik i Sverige och som används av forskare från olika fakulteter vid Lunds universitet, exempelvis arkeologer och geologer.

Men hittills har det alltså handlat om mindre typer av drönare. Med satsningen på det flygande obemannade laboratoriet följer helt nya möjligheter som ska locka ännu fler forskare och universitet.

Den obemannade farkosten ska kunna bära med sig en eller flera tyngre sensorer som används för att samla in olika former av forskningsdata. Allt från apparater som mäter radioaktiv strålning till infraröda kameror och markpenetrerande radar.

– Vi har flera olika sensorer själva i vårt UAS-labb. Men ganska ofta

har forskarna själva med sig utrustning som de utvecklat för ändamålet, exempelvis en sensor för att mäta aerosoler som ser ut som en låda med en lång metallsnabel på. Eller en specialkamera utvecklad för att fotografera nattfjärilar.

Sensorerna används bland annat för att analysera arkeologiska platser från luften, förstå kusterosion, kartlägga angrepp från granbarkborre på skog eller identifiera nödställda till havs.

– Vi har också samarbetat med forskare i kärnfysik där vi flugit över Gävletrakten med en mindre drönare och undersökt områden som drabbades av radioaktivt nedfall efter Tjernobylnkatastrofen.

Nu har Johan Bergström och hans kollegor fått sex miljoner kronor av Crafoordska stiftelsen för att göra verklighet av det flygande laboratoriet.

– Första året, det vill säga i år, handlar det om att göra en förstudie för att ta reda på vad vi behöver. Den kan landa i att det faktiskt finns någon tillverkare som bygger exakt det flygplan vi är ute efter. Då köper vi in det och anpassar det till våra behov. Eller så kommer vi fram att det inte finns att köpa och att vi måste utveckla och bygga det själva. Då använder vi pengarna till det, säger Johan Bergström.

Han lämnar kontoret och tar bilen bort till en av hangarerna på flygområdet. Det är här projektet ska husera under kommande år. Hangaren renoveras bland annat för att på ett bra sätt rymma all utrustning som behövs, inklusive själva luftfartyget.

– Ett obemannat flygsystem består av alltifrån markstation och roder till autopilot och kommunikationslänkar på olika nivåer. Sista delen i kedjan av kommunikationslänkar kan vara att kunna skicka ett sms till maskinen om att landa säkert på första bästa plats, ifall vi tappat all annan kommunikation med den, säger Johan Bergström.

Farkosten kommer att ha en markstation kopplad till sig där det sitter en besättning av fjärrpiloter och flyger systemet.

– Det fina är att vi redan har den kompetensen och utbildningen hos oss. Förutom att vi har ett drönarlabb och tillgång till en flygplats med alla nödvändiga tillstånd, vilket gör oss unika, har vi också den första auktoriserade drönaraskolan i Sverige och Europa. Vi har hittills utbildat ett 40-tal fjärrpiloter för mer komplex flygning i högre riskklasser.

Det innebär att studenterna blir kompetenta att flyga system som flyger bortom synhåll och med last som lyfts och släpps. De blir utbildade i att flyga i mörker, vilket man inte får göra som vanlig privatflygare av drönare. De blir också kunniga i att flyga för företag och organisationer som exempelvis behöver inventera kraftledningsgator på jakt efter skador. Samt flyga över skog för att identifiera stormfällda träd eller över odlingsfält för att kartlägga mögelangrepp.

– Vi bygger en svensk flygande laboratorieresurs inte bara för vårt universitet utan även för alla andra universitet och olika delar av samhället.

Att flygplanet är obemannat har en tydlig fördel.

– Ett obemannat system kan hantera högre risk. Man kan vara mindre rädd om det. Det finns vissa uppdrag som är ganska farliga, exempelvis att gå nära och göra inspektioner av vindkraftsparker. Eller snabba insatser ut över hav i dåligt väder. Vi kan helt enkelt göra operationer med högre risk än man gör med ett bemannat flygplan eller en helikopter.

Det obemannade flygplanet kommer att kunna flyga på 3 000 meters höjd i luftrum som är kontrollerat av flygledare. En vanlig drönare flyger på 120 meters höjd, i okontrollerat luftrum.

– Med ett så här stort och obemannat system vill vi röra oss i den kontrollerade luften och inte riskera att hamna i konflikt med privatflyg. Vi kan starta här och flyga till exempelvis Sundsvall och hela tiden vara i luftrum som kontrolleras av flygledare, säger Johan Bergström.

Tanken är att systemet ska börja flyga under år tre i projektet, efter förstudien och upphandlingen. Men att ta det i drift blir en process i flera steg.

Enligt Johan Bergström finns det inte något jämförbart system i Sverige idag.

– Nej, inte i det civila Sverige. Men inom Försvarsmakten finns det olika typer av drönarsystem.

Projektet sticker ut även i världen som helhet.

– Än så länge är det unikt också internationellt. Men det händer mycket på det globala planet och utvecklingen går snabbt. Men med medlen vi fått från Crafoordska ligger vi i framkant, säger Johan Bergström.

Det obemannade flygande laboratoriet kommer att bli ungefär så stort som det här flygplanet.

KALLAD ATT HJÄLPA MÄNNISKOR I KRIS

När livet krisar och pengarna inte räcker till kan diakonerna ge stöd. De senaste åren har de mött nya grupper av hjälpsökande. Däribland familjer som trots bra inkomster inte längre klarar av sina huslån och behöver pengar till mat.

DET VAR EN vanlig fixardag i Lena Hansens bostadsrättsförening i Lund. Hon stod och målade en klätterställning när livet bytte riktning.

– Plötsligt hörde jag en jättestark röst som sa till mig att jag skulle bli diakon, säger Lena Hansen.

Hon stryker sig lätt över armen.

– Jag får fortfarande gåshud när jag berättar om det.

Lena Hansen blev helt ställd. Hon tänkte: antingen håller jag på att bli galen eller så är det faktiskt Gud som pratar med mig.

Hon kom fram till att hon måste ha inbillat sig allt och målade vidare.

– Varpå rösten kom tillbaka ännu högre och sa: du ska bli diakon!

Det var så starkt att jag tappade penseln.

I bostadsföreningen bodde en präst. Lena Hansen rusade bort till henne och sa ”Du kommer inte att tro mig, men Gud har precis sagt till mig att jag ska bli diakon”.

Prästen svarade: "Det här är fantastiskt. Vet du inte att jag var diakon innan jag blev präst".

Och så berättade hon för Lena Hansen om hur man gör för att bli diakon.

Lena Hansen skyndade hem och satte sig framför datorn och började söka efter utbildningar. Det fanns en närliggande på Hvilans folkhögskola i Åkarp. Men sista ansökningsdatum hade precis passerats.

– Hela min värld blev svart. Jag gick ut igen och tänkte att det är lika bra att jag fortsätter måla, fast det inte kändes så kul.

På gården mötte hon en annan granne. Han sa: "Men snälla du, vad har hänt?" Lena Hansen svarade: "Du kommer att tro att jag är galen, men Gud har sagt till mig att jag ska bli diakon. Men ansökningstiden har precis gått ut".

– Då tittade han på mig och sa: "Men Lena, vet du inte var jag jobbar? Jag är studierektor på skolan. Och jag lovar dig att du har en plats".

Lena Hansen kom in på utbildningen. Sedan dess har hon jobbat som diakon i över 15 år i olika församlingar i södra Skåne. Idag är hon stiftsdiakon och har sin arbetsplats på Lunds stift, vid Krafts torg i centrala Lund.

– Nu har jag bland annat ansvaret för nya diakoner. De som precis som jag har upplevt att de fått en kallelse, säger hon.

En diakon arbetar med det sociala arbetet inom kyrkan. I Skåne finns cirka 180. Utbildningen är lång – sammanlagt sex-sju år. Många diakoner är socionomer eller sjuksköterskor i grunden och har flera års universitetsstudier bakom sig. Därefter måste de läsa vidare i ett år vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut och arbeta inom kyrkan i några år.

Lena Hansen förklarar det med diakonens komplexa arbete.

– Vi behöver ha bred kunskap om hur samhället fungerar för att kunna hjälpa människor i alla skeden i livet och genom kriser av olika slag. Då ingår det att känna till socialtjänstlagen på ett sånt sätt att vi

Lena Hansen är stiftsdiakon.
Grönt är diakonernas färg.

Ett smycke med
diakonernas emblem.
Ringen symboliserar Gud,
korset Jesus och duvan med
olivkvisten hopp om nytt liv.

kan ge rätt hjälp. Vi måste också kunna hälso- och sjukvårdslagen och vem som ansvarar för vad inom kommunen.

Efter den långa utbildningen måste man slutligen bli godkänd av biskopen och vigs in i ämbetet innan man kan börja sitt värv som diakon.

– Att vara diakon är ett livslångt löfte. Man vigs till ämbetet precis som en präst eller biskop. Diakon är man sedan 24 timmar om dygnet livet ut.

De flesta diakoner arbetar i en församling och är en länk mellan kyrkan och samhället. De har kontakt med socialtjänsten, sjukvården, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och olika ideella organisationer.

Har man förlorat en nära anhörig eller separerat kan man få samtalsstöd av en diakon eller vara med i olika samtalsgrupper. Diakoner kan också föra utsatta människors talan i svåra situationer och följa med till olika myndigheter som stöd.

Diakonerna har dessutom möjlighet att ge ekonomisk hjälp till behövande.

De senaste tio åren har Crafoordska stiftelsen donerat pengar till diakoniverksamheten i Lunds stift. Förra året fick diakoniverksamheten tre miljoner av stiftelsen. Församlingarna kan från den potten ansöka om medel till sina egna diakoniverksamheter. Förra året gjorde 44 församlingar det, berättar Ellinor Åkerman, redovisningsekonom vid Lunds stift och den som tar emot församlingarnas ansökningar och betalar ut medlen.

– Medlen fördelas baserat på hur många diakoner de olika församlingarna har. Det brukar bli mellan 20 000 och 25 000 per diakon. Större församlingar med fler diakoner får därför mer pengar än de mindre, säger Ellinor Åkerman.

Stefan Skoog, som är Lunds stifts ekonomichef, berättar att alla pengar till stiftets diakoniverksamhet kommer från stiftelser och fonder.

– Det finns både små och stora stiftelser som bidrar med pengar. Men en av de största givarna är Crafoordska stiftelsen. Det bidraget betyder oerhört mycket, säger han.

Ellinor Åkerman är redovisningsekonom på Lunds stift.

Stefan Skoog är ekonomichef på Lunds stift.

–Ja, det har hjälpt många människor, säger Ellinor Åkerman.

Diakonerna ute i församlingarna bestämmer i hög grad själva hur de fördelar pengarna och vilka sökande som är i störst behov av hjälp. Antalet ansökningar har ökat de senaste åren.

–Det är ett konstant och högt tryck, säger Lena Hansen. Det har dessutom kommit till nya grupper av behövande, vilket beror på alla prisökningar efter pandemin och kriget. Ensamstående mammor som jobbar som timvikarier har tidigare klarat sig på sina löner, men när det blir sådana prisstegringar som det varit de senaste åren gör de inte det längre. De är en ny grupp för oss.

Stefan Skoog har också märkt på bidragen att samhällsklimatet hårdnat.

–Det har blivit betydligt tuffare de senaste åren. Innan kunde bidragen ge lite guldkant på tillvaron, till exempel kunde en farmor få medel för att ge en present till sina barnbarn. Men det ger vi inte bidrag till längre. Det är mer akuta saker nu, säger han.

En annan ny, och kanske oväntad, grupp är familjer med dyra huslån, berättar Lena Hansen.

–Familjerna tecknade huslån när det var minusränta och köpte på sig en alldeles för stor kavaj. Plötsligt räcker det att räntan går upp några procent så är läget hopplöst. Den här gruppen kommer för att få hjälp med mat. Det är människor som är bra på att sköta sin ekonomi, men de får inte ihop det längre trots goda inkomster.

Men vad får då människor bidrag till utöver mat? Hur används pengarna?

Eftersom varje ansökan är individuell kan pengarna gå till allt möjligt som stärker och hjälper människor att komma på fötter igen och bli självförsörjande, enligt Lena Hansen.

–Många församlingar använder bidraget till saker som familjer inte har råd att göra själva. Det kan vara ett läger för de som inte har ekonomiska möjligheter att åka på egen semester. Eller en lägerverksamhet för barn, så att de kan komma iväg till ett kollo och bada, njuta och grilla.

Diakonerna ger också riktade bidrag till enskilda personer.

– Det kan vara simundervisning för en vuxen som inte kan simma, men behöver lära sig det för att kunna rädda sina barn för att de bor nära havet eller en sjö. Det kan vara pengar till tandläkarräkningen så att unga människor slipper dra ut sina tänder när de är 30 år. Vi har också flera exempel på folk som studerar och där det krävs att man har egen mobil och dator. Det är inte alla som har råd till det, säger Lena Hansen och fortsätter:

– Det kan även vara ett gymkort till någon som verkligen behöver det för sin hälsa. Eller en småbarnsfamilj där föräldrarna inte har råd att köpa cyklar till sig själva, utan bara barnen. En diakon berättade för mig att om en familj vars hus brann ner. De fick hjälp med nästan att bo.

För en diakon är det viktigt att vara synlig och följa med i samhällsutvecklingen, i synnerhet på den ort där man verkar.

– Vi måste veta var nöden och behoven är som störst. Därför är det viktigt att ha goda kontakter och arbeta uppsökande. Man kan inte bara sitta på sitt arbetsrum, då vet inte folk om att man finns. Man måste vara där människor är, säger Lena Hansen.

Diakonen har stark tystnadsplikt, starkare än för kommunerans socialtjänst. Allt stöd betalas ut anonymt. Det enda som redovisas är hur många som fått stöd och hur många av dem som är barn.

– Vi för inga journaler eller dokumentation. Vi pratar medmänniska till medmänniska och har inga ramar att förhålla oss till, som man har som socionom. Vi tar emot alla och hjälper alla. Man behöver inte vara kristen eller medlem i kyrkan, säger Lena Hansen.

Själv har hon varit ideellt engagerad i kyrkan sedan barnsben. Hon trodde dock inte att hon även skulle komma att jobba inom kyrkan.

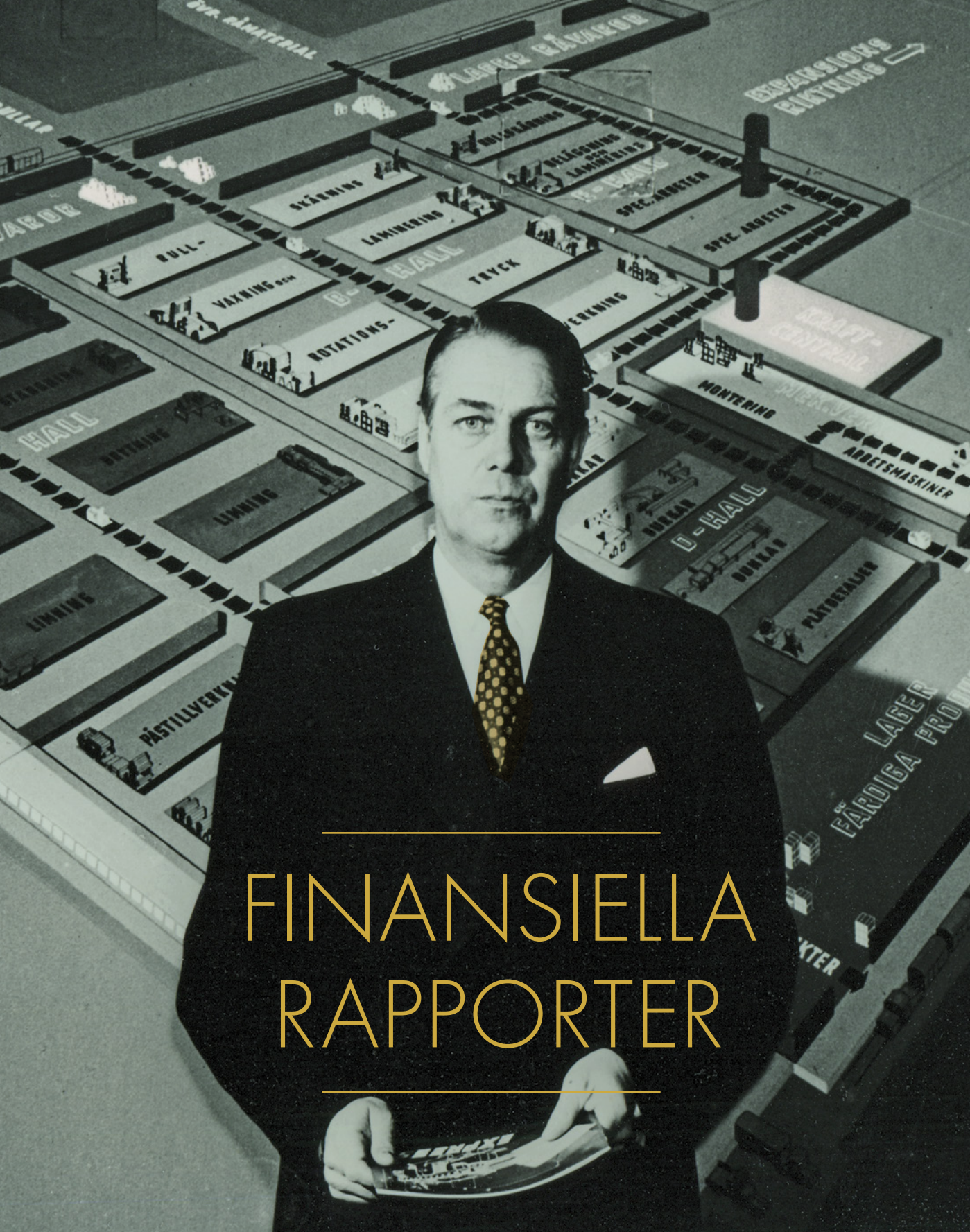
Men så blev det.

Somliga av hennes kollegor har beskrivit kallelsen att bli diakon som en form av inre pockande som pågått under en längre tid.

För Lena Hansen var det annorlunda. Kallelsen kom plötsligt och med väldig kraft.

– Jag är uppenbarligen lite tondöv. Gud var tvungen att prata lite högre med mig, säger hon och skrattar hjärtligt.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE
RESULTATRÄKNING
BALANSRÄKNING

FINANSIELLA RAPPORTER

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

ÄNDAMÅL

Stiftelsens ändamål är enligt stadgarna att utan vinstsyfte för viss enskild person eller organisation främja vetenskaplig undervisning och forskning samt vård, fostran och utbildning av barn och ungdom.

Dessutom, men endast i en omfattning som inte står i strid med stiftelsens i första stycket angivna huvudsakliga ändamål, må stiftelsen även främja välgörande, sociala, konstnärliga, idrottsliga eller andra därmed jämförliga kulturella eller eljest allmännyttiga ändamål.

Allmänt om verksamheten

Stiftelsen har sitt säte i Lund.

Främjande av ändamålet

Stiftelsen har främjat ändamålen genom att ha beviljat anslag enligt nedan:

OMRÅDE (tkr)	2024	2023
Vetenskaplig undervisning och forskning	129 865	114 528
Vård och fostran av barn och ungdom	5 316	5 412
Övriga ändamål	5 726	7 941
TOTALT	140 907	127 881

Beviljade anslag

140907

tkr

Beviljade anslag

355

antal

FLERÅRSÖVERSIKT (mkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Stiftelsens intäkter	183	162	148	158	87
Förvaltningsresultat	175	153	140	151	80
Årets resultat	356	203	200	436	96
Eget kapital	2 821	2 603	2 526	2 449	2 119
Tillgångarnas marknadsvärde	5 304	4 933	4 365	5 290	4 118
Fritt eget kapital	745	568	591	799	485
Beviljade anslag	141	128	127	111	104
Beviljade anslag, antal mottagare	355	404	346	333	359
Rullande femårsmedeltal i % på beviljade anslag	89	87	85	87	83

Till styrelsens förfogande står stiftelsens fria egna kapital som per 31 december 2024 uppgår till 744 828 592 kr. Styrelsen disponerar kapitalet på följande sätt:

	KRONOR
Till bidrag från stiftelsen avsätts totalt	145 000 000
Årets avsättning till bundet kapital	197 638 578
I ny räkning balanseras	402 190 014
TOTALT	744 828 592

Stiftelsens resultat och ställning övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning.

RESULTATRÄKNING

Alla belopp
är i **tkr** om inte
annat särskilt
anges.

	2024	2023
Stiftelsens intäkter		
Utdelningar	126 405	114 237
Ränteintäkter	56 361	47 522
Övriga intäkter	40	40
SUMMA stiftelsens intäkter	182 806	161 799
Stiftelsens kostnader		
Övriga externa kostnader	-3 420	-3 211
Personalkostnader inkl styrelsearvoden	-4 781	-4 975
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	-319	-275
Övriga rörelsekostnader	0	-113
SUMMA stiftelsens kostnader	-8 521	-8 574
FÖRVALTNINGSRESULTAT	174 285	153 226
Finansiella poster		
Realisationsresultat	197 639	41 845
Nedskrivning av onoterade värdepapper	-16 005	8 231
Räntekostnader och liknande resultatposter	-13	-456
SUMMA finansiella poster	181 620	49 620
ÅRETS RESULTAT	355 906	202 846

Marknadsvärde tillgångar

5 304 000

tkr

Förvaltningsresultat

174 285

tkr

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR	2024.12.31	2023.12.31
Anläggningstillgångar		
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>		
Byggnad och mark	1 556	1 609
Inventarier	611	383
SUMMA materiella anläggningstillgångar	2 167	1 992
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>		
Aktier i koncernföretag	105	105
Andra långfristiga värdepappersinnehav	2 666 514	2 483 545
SUMMA finansiella anläggningstillgångar	2 666 619	2 483 650
SUMMA anläggningstillgångar	2 668 786	2 485 642
Omsättningstillgångar		
<u>Kortfristiga fordringar</u>		
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9 509	6 548
SUMMA kortfristiga fordringar	9 509	6 548
<u>Kortfristiga placeringar</u>		
Övriga kortfristiga placeringar	190 108	106 497
SUMMA kortfristiga placeringar	190 108	106 497
<u>Kassa och bank</u>		
Kassa och bank	66 098	120 283
SUMMA kassa och bank	66 098	120 283
SUMMA omsättningstillgångar	265 715	233 328
SUMMA TILLGÅNGAR	2 934 501	2 718 970

EGET KAPITAL OCH SKULDER	2024.12.31	2023.12.31
Eget kapital		
<u>Bundet eget kapital</u>		
Bundet eget kapital vid räkenskapsårets början	2 034 587	1 934 933
Förändringar av bundet eget kapital	41 845	99 654
Bundet eget kapital vid räkenskapsårets slut	2 076 432	2 034 587
<u>Fritt eget kapital</u>		
Fritt eget kapital vid räkenskapsårets början	568 362	590 754
Överfört till och från bundet eget kapital	-41 845	-99 654
Beviljade och återförda bidrag	-137 594	-125 584
Årets resultat	355 906	202 846
Fritt eget kapital vid räkenskapsårets slut	744 829	568 362
SUMMA eget kapital	2 821 261	2 602 949
Skulder		
<u>Långfristiga skulder</u>		
Skulder till koncernföretag	101	101
Beviljade ej utbetalda bidrag	14 980	31 600
SUMMA långfristiga skulder	15 081	31 701
<u>Kortfristiga skulder</u>		
Leverantörsskulder	314	464
Beviljade ej utbetalda bidrag	96 969	83 015
Övriga skulder	167	210
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	709	631
SUMMA kortfristiga skulder	98 159	84 320
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	2 934 501	2 718 970

TILLGÅNGSFÖRDELNING

Aktier 75 %

Stora och medelstora svenska bolag med stabil och hög utdelning. Stiftelsen har också investerat en mindre del i Microcap-fonder och även en viss exponering mot globala aktiefonder.

Aktier: Aktieportföljen ökade med 10,4% att jämföra med svenska aktiemarknaden som i genomsnitt steg med 8,6%

Värdepappersportföljen ökade med 10,1 %

Räntebärande 16 %

Svenska enskilda företagsobligationer med hög kreditvärdighet (investment Grade) med varierande löptider. Stiftelsen har också investerat i High Yield fonder och Lånefonder.

Räntebärande: Den räntebärande portföljen ökade med 7,7% att jämföra med ett viktat räntebärande index som ökade med 2,8%.

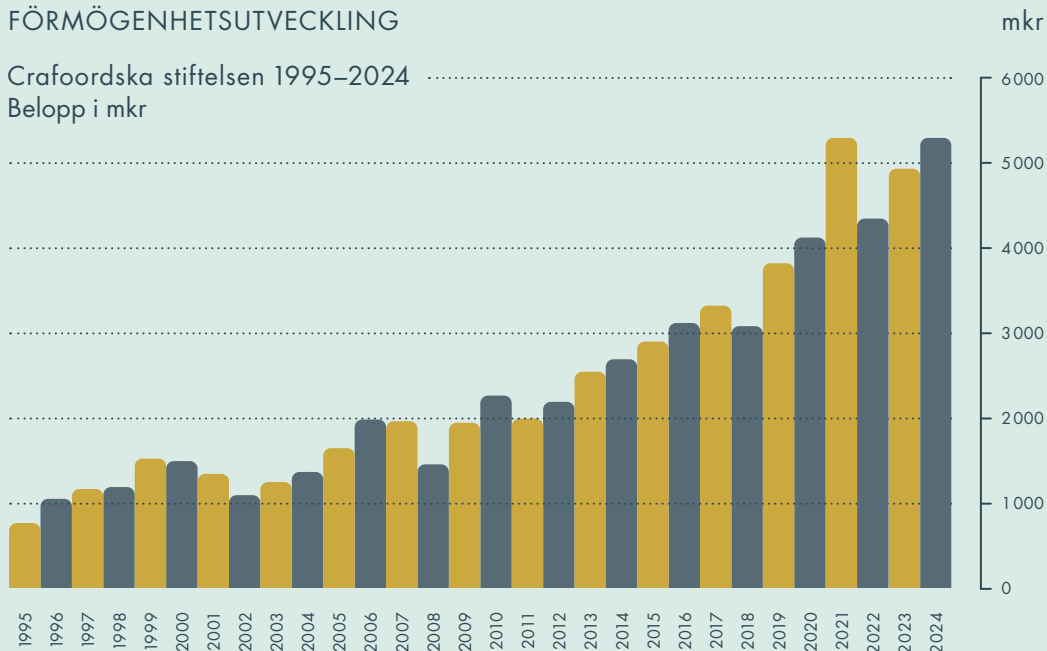
Alternativa 9 %

Stiftelsens alternativa placeringar utgörs främst av Infrastrukturfonder men även av Private Equity fonder och Hedgefonder. Totalt ökade de med 12,3 %.

Alternativa: De alternativa investeringarna ökade med 12,3 %. Stiftelsen har under året främst investerat i Infrastrukturfonder och i Private Equity fonder.

FÖRMÖGENHETSUTVECKLING

Crafoordska stiftelsen 1995–2024
Belopp i mkr

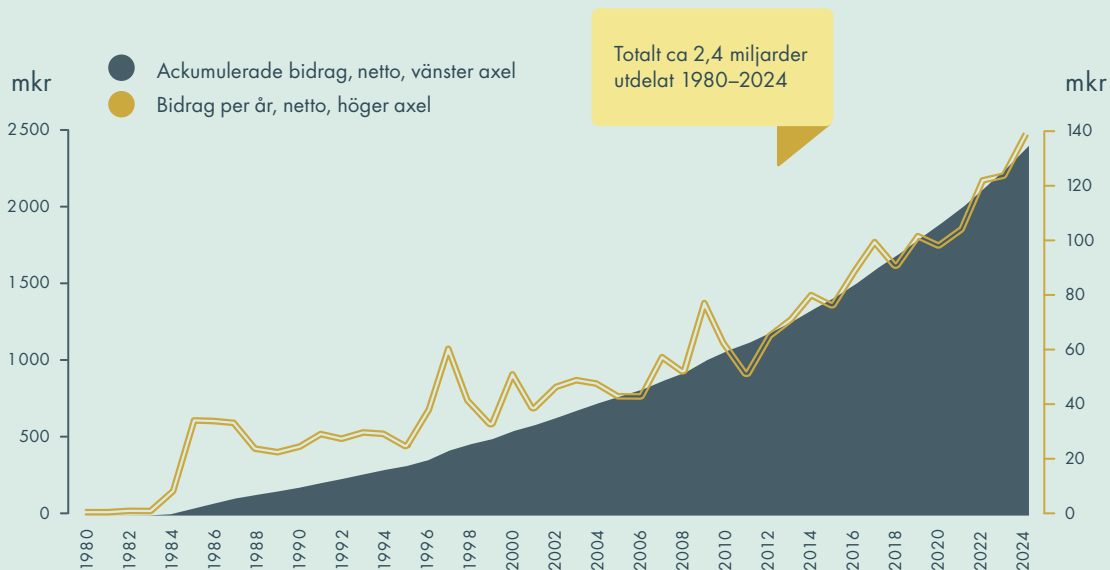
BIDRAG I DIAGRAM
ÅRETS STÖRRE BIDRAG

BIDRAG

BIDRAG I DIAGRAM

BIDRAG FRÅN STIFTELSEN SEDAN STARTEN

Holger Crafoord
och Gustaf VI Adolf.

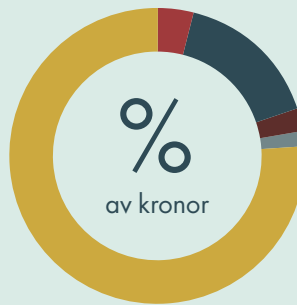
BIDRAGSFÖRDELNING 2024

Stiftelsen har under året beviljat ca 141 mkr varav 107 mkr till forskning.

- Vetenskaplig forskning
- Vård, fostran, utbildning av barn & ungdom
- Vetenskaplig undervisning
- Vägledande & sociala ändamål
- Allmännyttiga, kulturella & konstnärliga

76,3%**Vetenskaplig forskning
(107 mkr)**

Stiftelsen har under året beviljat drygt 107 mkr till forskning, vilket inkluderar 75 mkr till unga forskare.

2,5%**Vägledande
& sociala ändamål (3,6 mkr)**

Stiftelsen har under året beviljat 3 mkr till Lunds stifts diakoner för humanitär hjälp.

15,9%**Vetenskaplig undervisning
(22 mkr)**

Stiftelsen har under året beviljat 3,0 mkr till Crafoordska stiftelsens resestipendier för utlandsstudier vid Lunds universitet och motsvarande 475 tkr vid Malmö universitet och 75 tkr vid Kristianstad högskola. Dessutom har stiftelsen beviljat 2 mkr till Affärsrättsligt Centrum vid Lunds Universitet (ACLU) och 16,5 mkr till stiftelsen Locus Medicus Lundensis för renovering av villan på Tunavägen 5.

3,8%**Vård, fostran, utbildning
av barn & ungdom (5,4 mkr)**

Stiftelsen har beviljat drygt 1,7 mkr till stöd för barn och ungdom med särskilda behov och drygt 2,4 mkr till idrottsföreningar.

1,5%**Allmännyttiga, kulturella
& konstnärliga ändamål
(2 mkr)**

Stiftelsen har beviljat 500 tkr till enskilda personer och drygt 1 400 tkr till föreningar.

ÅRETS STÖRRE BIDRAG

Mottagare	Projekt, projekttitel	Anslag (tkr)
LUNDS UNIVERSITET		
Teknologi		
Lunds tekniska högskola	Emission Analyzing Systems for Characterization of Aviation Biofuels	750
Naturvetenskapliga fakulteten	Flexibel litografisk uppställning för tillverkning av 3D-nanoarkitekterade material	999
Biomedicinsk teknik	Dancing cells: Parallel single cell handling based on multimodal (multi-tonal) ultrasonic manipulation	250
Process and Life Science Engineering, Division Food and Pharma	Minimal processing to obtain healthier and tastier pulses-based food	999
Teknisk geologi	Transparent embankment dam – Defect detection and seepage characterisation in the Älvkarleby test embankment dam using 3D DCIP monitoring and hydraulic modelling	400
Lunds tekniska högskola	Akustisk holografi för snabb och multifunktionell mekanostimuli av celler	500
Byggeteknik	Byggnadselement från svenskt lövträ	250
Processteknik och tillämpad biovetenskap	FLYCAT – next generation catalysts for sustainable aviation fuels	1 000
Lunds tekniska högskola	Upgrade of the 4D Imaging Lab	1 800
Lunds universitet	Det nationella obemannade flygande laboratoriet	6 000
Matematik/fysik		
Matematikcentrum	Är Atiyah-Weinsteins kontaktindex alltid noll?	1 200
Matematikcentrum	Stabilitetsegenskaper hos störningsproblem för icke-linjära Klein-Gordon-ekvationer	1 000
Medicine	Individualised in situ dosimetry for radiation emergency preparedness situations – Procurement of a portable OSL reader	250
Faculty of Science	Microstructure imaging for detection, diagnosis, and monitoring of prostate cancer by MRI with ultra-high gradients	500
Centre for Mathematical Sciences	Bestämning av den dolda strukturen hos komplexa biologiska nätverk	500
Fysiska institutionen	Utveckling av ett neutronprogram för partikelfysik vid European Spallation Source	1 200
Lunds tekniska högskola	Lasermätningar av plasmakemi	250

Mottagare	Projekt, projekttitel	Anslag (tkr)
Lunds universitet		
Kemi		
Lunds tekniska högskola	Omfattande fotofysikaliska studier av nanokristaller av blyfri halogenidperovskit: mot miljövänliga och högpresterande ljusemitterande dioder	1 000
Lunds tekniska högskola	Synthetic DNA scissors	250
Centrum för analys och syntes	Stabilisering av enskilda palladiumatomer för katalytisk framställning av grön väteperoxid	250
Livsmedel och läkemedel	Advanced differential scanning calorimeter for food and pharma	500
Lunds tekniska högskola	Ramanspektroskopi för elektrokemisk energilagring och piezokeramik (REEP)	250
Kemiska institutionen	Siametika – design och syntes av sialinsyraföreningar för att blockera bakterier från att ta upp sialinsyra	250
Natural science faculty	Practical planar chiral [8]annulene-ligands in asymmetric catalysis	400
Kemiska institutionen	Liquid cell transmission electron microscopy holder – strengthening in situ chemistry at Lund University	400
Avd för bioteknik	Modulärt system för bioprocesskontroll för mätning och styrning i realtid	400
Kemiska institutionen	New antimalarial compounds	375
Lunds tekniska högskola	Heterocycle electrophilic aromatic substitutions in bio-orthogonal chemistry – In situ ligand discovery, late stage C–H functionalisation, and protein labelling	400
Processteknik och tillämpad biovetenskap	Kan vi kontrollera och styra proteinadsorption till lipidbaserade nanopartiklar	400
Naturvetenskapliga fakulteten	X-ray Diffractometer for Rapid and Absolute Structural Determination	2 000
Biologi/Geovetenskap		
Biologiska institutionen	Förbättra evolutionens förutsägbarhet med den rörliga optima-modellen	500
Naturgeografi och ekosystemvetenskap	The climate and environmental impacts of large-scale solar and wind farms in Nordic countries	500
Naturvetenskapliga fakulteten	The role of immunity in the evolution of long life in birds	500

Mottagare	Projekt, projekttitel	Anslag (tkr)

Lunds universitet: Biologi/geovetenskap

Faculty of Science	Eavesdropping on plankton–lipid signaling in the sea	500
Naturvetenskapliga fakulteten	Advancing hydrological modelling in the Arctic regions with frozen soils dynamics and machine learning	300
Naturvetenskap	Kan matning av vilda djur leda till ökad tolerans mot smittoämnen?	500
Biologiska institutionen	Evolutionary bursts — varying selection and rapid adaptation in the wild	400
Experimentell medicinsk vetenskap	Investigating the role of transposable elements in human brain evolution	200
Faculty of Science	Nedbrytning av nedbrytare: vilka mikroorganismer och processer styr omsättningen av död svampvävnad i marken?	900
Lunds tekniska högskola	Sekundär organisk aerosol – partikelytor studerade i realtid vid MAX IV	1 400
Naturvetenskapliga fakulteten	Dissecting floral adaptation in a pollination-generalized plant	300
Medicinska fakulteten	Fagdetektering och försvar via NAD-degraderande bakteriella immunsystem	350
Geologiska institutionen	Tracing Catastrophic Collisions	650
Biologiska institutionen	Fågelflyttning i lufthavet: kartläggning av flyghöjder med radar	500
Naturvetenskapliga fakulteten	The role of tree species in providing climate and biodiversity benefits in Swedish forests	500
Biology Department	Phylogenomics of Drosophilidae	200
Fysiska institutionen	An Investigation of Volcanic Proportions	965
Geologiska institutionen	Hanöbuktens miljö i fokus: betydelse och konsekvenser av TT-Line Marco Polos grundstötning	250
Faculty of Science	Neutronkristallografi för att förstå protein-DNA igenkänningsmekanismer	335
Filosofiska institutionen	Infrastruktur kognitiv zoologi – för studier av kognition genom tidens djur	4 300

Mottagare	Projekt, projekttitel	Anslag (tkr)
Lunds universitet		
Juridik		
Rättssociologiska institutionen	Public employees' mobilization against the Informers Act. (PEMA)	500
Rättssociologiska institutionen	Critical Legal Conference 2024: Speculation	200
Affärsrättsligt Centrum vid Lunds universitet	Affärsrättsligt Centrum vid Lunds universitet	2 000
Samhällsvetenskap/ Ekonomi		
Kulturgeografi och ekonomisk geografi	Green petroculture: The case of the Swedish oil corporation Preem's pine biodiesel narrative and its opponents	1 000
Statsvetenskap	Final Symposium, Pushpeace	200
Faculty of Enigneering	Circular economy in the textile industry: On the effectiveness of different policy options towards greater sustainability	1 000
Lunds tekniska högskola	Universities and Rural Region's Development	500
Faculty of Medicine	Exploring neurodiverse communication: Assessing information transfer among autistic and non-autistic individuals	400
Institutionen för psykologi	Precision Mental Health with AI-based Computational Language Assessments	700
Företagsekonomiska institutionen	Nätverk för forskning om forskning (NETRES)	250
Kulturgeografi och ekonomisk geografi	Sociala omvandlingar av betongstadens arkitektur	500
Social Science	Tracing Peace: Online Agonism after the Colombia Peace Accord	350
Ekonomisk historia	Escaping Segregation: A Longitudinal Analysis of Socio-Spatial mobility, neighborhood policy and immigrant integration in Malmö and Copenhagen	1 000
Medicin/Odontologi		
Bioimaging Centre	Preklinisk MR-avbildning av neurologiska och kardiovaskulära sjukdomar	1 300

Mottagare	Projekt, projekttitel	Anslag (tkr)
Lunds universitet: Medicin/odontologi		
Process and Life Science Engineering	Plant polar lipids as functional food ingredients for improved metabolic risk variables and facilitated control of energy intake	300
Medicinska fakulteten	Integrated AI and Molecular Profiling for Predicting Immunotherapy Response in Melanoma	500
Medicinska fakulteten	Är tioredoxin-interagerande protein ett potentiellt terapeutiskt mål vid höggradig serös äggstockscancer?	300
Experimentell medicinsk vetenskap	Mikroglias roll för samordning av det medfödda och adaptiva immunförsvaret vid Alzheimers sjukdom	500
Medicinska fakulteten	When and where? Allergen exposure and its impact on IgE-mediated allergic disease	1 900
Kliniska vetenskaper, Lund	Rapid Test for Pancreatic Cancer. From Assay Optimization to Clinical Validation	500
Medicinska fakulteten, IKVM	ACBC-studien: Akut Colon resektion versus Brygga till Colon kirurgi med stent eller stomi – en nationell prospektiv kohortstudie	500
Faculty of Medicine	Assessing exposure and health in children near the WEEE recycling industry through self-administered blood microsampling	500
Lunds tekniska högskola	Spatial mapping of myeloid cells in the tumor microenvironment of tonsillar cancer	500
Medicinska fakulteten	Endogena retrovirus vid psykisk sjukdom och dess påverkan på hjärnans utveckling	500
Kliniska vetenskaper, Lund	Internetförmedlad kognitiv beteendeterapi för barn och ungdomar med ångestsyndrom	500
CRC 91-12	An atlas of histone modifications in human pancreatic islets – finding novel targets for future epigenetic therapies for type 2 diabetes	300
Kliniska vetenskaper, Lund	Trådlöst övervakningssystem efter kejsarsnitt (VIP): en randomiserad kontrollstudie	500
Medicinska fakulteten	De första stegen mot ett CRISPR-baserat terapeutiskt tillvägagångssätt för en förödande neurodegenerativ störning	600
Faculty of Medicine	EPDR1 – an obese-related protein required for beta cell mitochondrial metabolism, insulin secretion and glucose homeostasis	500

Mottagare	Projekt, projekttitel	Anslag (tkr)
Lunds universitet: Medicin/odontologi		
Medicinska fakulteten	Genomisk karakterisering och fördjupad kunskap om molekyllära mekanismer i avancerad lungcancer	950
Faculty of Medicine	Dexametason-ögonddroppar mot prematuritetsretinopati, farmakokinetik och säkerhet	350
Kliniska vetenskaper	Östrogenreceptor alfa i bröstcancer – en gen, flera proteiner, många funktioner	500
Faculty of Medicine	Novel AAVs for Gene Therapy	1 000
Experimental Medical Science	Att reda ut den molekyllära grunden för sporadisk Parkinsons sjukdom i mänskliga hjärnorganoider	950
Laboratoriemedicin	Interpreting the impact of non-coding structural variation in pediatric B-cell precursor acute lymphoblastic leukemia	500
Medicinska fakulteten	Multiparametrisk MRI av kortikal mikrostruktur: en ny metod för att studera effekten av behandlingar mot Alzheimers sjukdom	300
Medicinska fakulteten	Hematopoietic Stem Cell Aging: The Interplay of Replicative Stress, Compromised Hematopoiesis, and Leukemogenesis	300
Medicinska fakulteten	HIV-reservoir kontrollerande immunitet: Lärdomar från HIV-2 elit-kontrollerande individer?	300
Medicinska fakulteten	A National Academic Randomised Phase III Trial for Patients with Advanced Lung Cancer	1 000
Medicinska fakulteten	Kombinerade studier av metastatisk spridningsväg och immuncellsinfiltration för utveckling av precisionsmedicin	500
Faculty of Medicine	A 3D culture reprogramming approach for modelling interneuron pathologies in Schizophrenia	600
Laboratoriemedicin	Understanding clonal hematopoiesis and initiation of myeloid malignancies	2 000
EMV	Disease specific and personalized MSC-based cell therapy	500
Klinisk genetik	Accelererad utveckling av terapeutiska antikroppar mot komplementreceptorn C3AR samt prekliniska studier vid NPM1-muterad AML	550
Medicinska fakulteten	Development of bench to bedside 3D breast cancer organoid model system to investigate tumour-stroma interactions.	500

Mottagare	Projekt, projekttitel	Anslag (tkr)
Lunds universitet: Medicin/odontologi		
Kliniska vetenskaper i Lund	Precision critical care for sepsis and ARDS using proteomics	1 000
Kliniska vetenskaper	Samspillet mellan hjärta och kärl i förhållande till kognitionsmarkörer	1 000
Laboratory Medicine	Att förstå underliggande mekanismer som reglerar immunceller att bli tumörframkallande	900
Faculty of Medicine	Enhancing the specificity of cell-based immunotherapy for acute myeloid leukemia	2 000
IKVL	Optimerad antibiotikabehandling till kritiskt sjuka patienter	1 000
Kliniska vetenskaper, Malmö	Ekokardiografisk och proteomisk profilering av kognitiv funktion och demens i den allmänna befolkningen och hos hjärtsviktspatienter	600
Diagnostisk Radiologi	Strävan mot en tillförlitlig och icke-invasiv undersökning av glymfatiska systemet med hjälp av MRI	500
Experimentell Medicinsk Vetenskap	Targeting hypoxia-induced responses and vascular remodelling in COPD	400
Lunds universitet	Säkrare hjärtoperation av komplicerade hjärtfel hos småbarn	1 000
Kliniska vetenskaper, Lund	Klinisk neurogenetik – att hitta än så länge okända orsaker till familjära neurologiska sjukdomar	500
Humaniora		
Humanistiska och teologiska fakulteterna	Krigets eko i svenska krigsbarns familjehistorier	850
Kulturvetenskaper, avdelning etnologi	Urgent documentation and Circulation of Memory: Three Museums	850
Kulturvetenskaper	Who is the expert? Generative AI as a site for negotiating expertise in the datafied society	850
Historiska institutionen	Pedagogiseringen av framtiden: "Projektet Framtidsberedskap" och skapandet av den senmoderna medborgaren, 1978–1990	600
Historiska institutionen	Assemblages of Business and Empire The Danish East Asiatic Company in Southeast Asia, c. 1895–1940.	850

Mottagare	Projekt, projekttitel	Anslag (tkr)

LINNÉUNIVERSITETET

Kemi

Health and Life Sciences	A Total Internal Reflection Fluorescence based single molecule microscope	2 600

Samhällsvetenskap/ Ekonomi

Hälsö- och livsvetenskap	Kontroll av uppmärksamhet: Vilka psykologiska processer ligger bakom vår tendens att driva iväg i tankarna?	500
Samhällsvetenskap	Bedrägerier mot äldre: En explorativ studie av sociala och ekonomiska konsekvenser för de drabbade	400
Social Sciences	Implementeringsutmaningar av digitaliseringsrättigheter i Sverige/Implementation Challenges of Digitalisation Rights in Sweden	200
Institutionen för psykologi	A Meta Perspective on Data-Driven Decision Making	350

Medicin/Odontologi

Hälsö- och vårdvetenskap	Digital sexuell rehabilitering efter cancer i bäckenområdet	500

Humaniora

Faculty of arts and humanities	The Agency of Waste Across Media	600

SVERIGES LANTBRUKSUNIVERSITET, ALNARP

Biologi/Geovetenskap

Institutionen för växtförädling	Revolutionizing Precision Agriculture: Harnessing Plant Virus-Like Particles for Targeted Biomacromolecule Delivery	500
Sydsvensk skogsvetenskap	Tork- och värmeterans hos olika trädslag: acklimatisering och variation inom arten	300
Southern Swedish Forest Research Centre	Utveckling av ett LIDAR-baserat beslutsstöd för bedömning av skogsmarksbränsle och brandbeteende vid naturvårdsbränning i ekskog (L-BURNS)	250

Mottagare	Projekt, projekttitel	Anslag (tkr)

SLU, Alnarp: Biologi/Geovetenskap

Landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap	When global warming meets global pollinator decline – heat waves jeopardize self-fertilization in plants	400
Landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap	Populationsgenomik för optimerad biologisk bekämpning med nyttosvampen <i>Aureobasidium pullulans</i>	200

MALMÖ UNIVERSITET

Teknologi

Datavetenskap och medieteknik (DVMT)	Agentbaserad socialsimulering av organdonationspolicyer	250
Teknik och samhälle	KITSUNE: Systematically Exploring Writing Conventions in Scientific Work	1 000

Kemi

Biomedical Science	Glycosylated Flexible Hydrogels for Virus Inhibition	1 200
Teknik och samhälle	An electrochemical cell for operando studies of working electrocatalysts with surface-sensitive x-ray absorption spectroscopy and x-ray diffraction	250

Humaniora

Kultur, språk och medier	Skolbakgrund, språkinlärningsstrategier och språkutveckling hos vuxna andraspråksinlärare av svenska	850
Samhälle, kultur och identitet	Teaching and Learning Religion: Educational Practices in Swedish Wicca	850

HÖGSKOLAN I HALMSTAD

Teknologi

Informationsteknologi (ITE)	Dental GENI: Human-centered Generative AI for Guided Bone Regeneration in Dental Implants	500
Högskolan i Halmstad	Ansökan om större medel för 3D-rörelseanalysystem	1 000

ÖVRIGA HÖGSKOLOR/EJ HÖGSKOLA

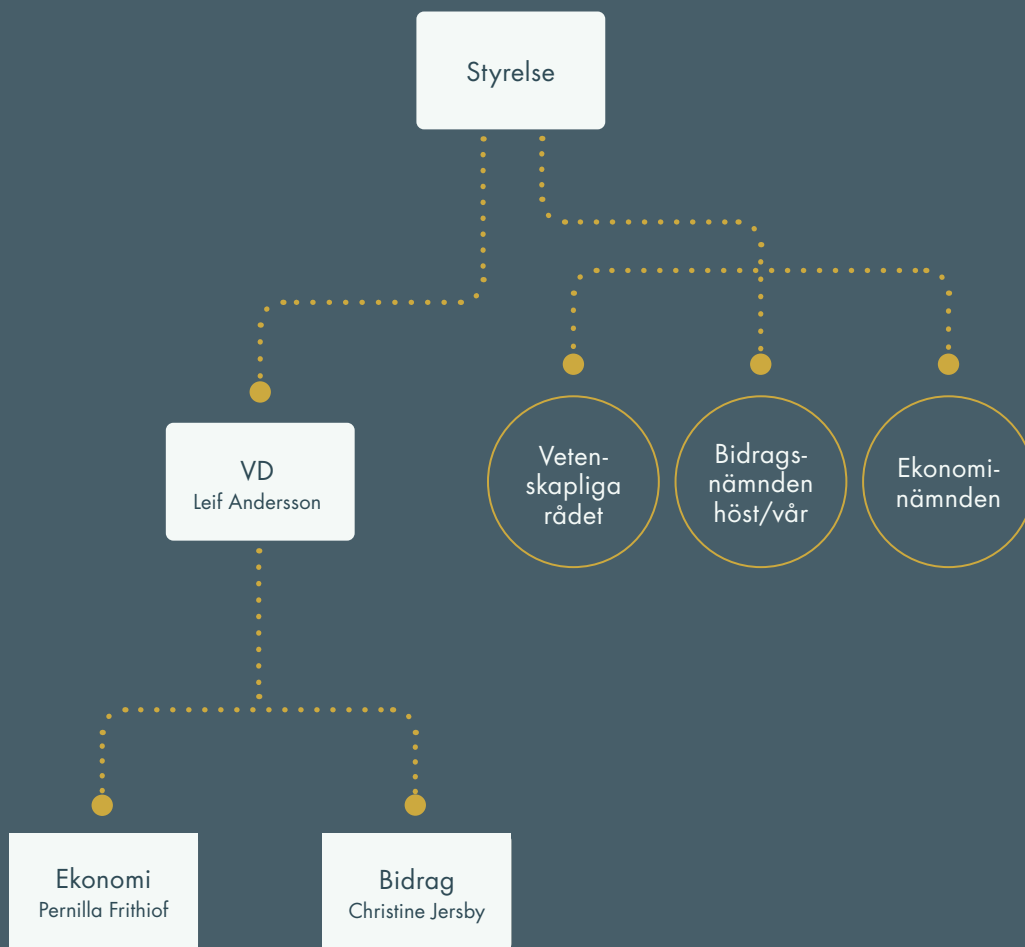
Övrig forskning

Kungliga Vetenskapsakademien	Stöd till Crafoordpriset 2024	14 500

Mottagare	Projekt, projekttitel	Anslag (tkr)
Övriga högskolor/ej högskola		
Stöd till barn och ungdomar med särskilda behov, grupp		
Lindängeskolan	Social träning, utflykter och upplevelser utanför skolmiljön	140
Clownronden	Sjukhusclowner besöker de skånska sjukhusen 2025	100
Örtagårdsskolan	Aktiviteter utanför skolan	110
Övrigt stöd, grupp		
Lunds universitet	Crafoordska stiftelsens resestipendium, komplettering bid 20230013	250
OV Helsingborg HK	Kvällsexpeditionen	200
S:t Lukas, Lund	Subventionering av psykoterapi för universitets- och högskolestuderande	150
Lunds universitet	Crafoordska stiftelsens resestipendium	3 000
Malmö universitet	Malmö universitets resestipendier till doktorander från Crafoordska stiftelsen	250
Malmö universitet	Malmö universitets resestipendier till studenter från Crafoordska stiftelsen	225
Humanitär hjälp		
Lunds stift	Främja stiftets diakonala verksamhet i Skåne	3 000
Kulturstöd, grupp		
Konsthögskolan i Malmö	Utrustning till Konsthögskolans verkstäder	120
Föreningen Folkets Bio i Lund	FILMHUSET KiNO – Skånes nya kulturhus i hjärtat av Lund	200
Lunds konsthall	Dice, Carsten Höllers lekskulptur till ett av stadens centrala torg	250
Övriga ändamål		
locus Medicus Lundensis	Renoveringsbidrag	16 500

ORGANISATIONSSCHEMA

CRAFOORDSKA STIFTELSEN

STYRELSEN

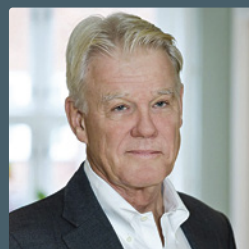
Foto: Kennet Ruona

Ebba Fischer
Fil.dr h.c./Ordförande

Leif Andersson
Ekonom/vd

Claes-Johan Geijer
Civilekonom

Marianne Gullberg
Professor i psyko-
lingvistik

Sven Lidin
Professor i polymer-
och materialkemi

Anna Manhusen
Civilekonom

Hans Petersson
Advokat

Solfrid Söderlind
Professor i museologi
inriktning konst

**Gunilla Westergren
Thorsson**
Professor i medicinsk
cellbiologi

